

Πόσα όνειρα σβησμένα, πόσες ελπίδες τους άλυσον-
δεμένες δέν έμπιστευτήκαν άνοιξε κι αυτές στο φω-
τισμένο και περφημένο βιαόρι.

Ή Οδησός.

PIINA AEBANTH

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

Ή συναυλία του Καλομοίρη είταν ένας θρίαμ-
δος. Ένας θρίαμβος δικός του και δικός μας, έμψ
πού πιστεύουμε και πιστεύαμε τόσα χρόνια τώρα στη
ζωτικότητα της φυλής μας, στο έθνικό μας έγω.

Γιά τή μουσική θά γράψουμε μερικά γι'ά νά
προσέξουν και νά έγκαριστηθούν άκόμα περισσότερα
όσοι μπορούν νά ξανακούσουν, ή και γι'ά πρώτη
φορά νά τήν άκούσουν τή συναυλία αυτή όταν ξα-
ναδούη στο Βασιλικό θέατρο, όπως έλπίζουμε. Άς
προσέξουν στο μεγάλο του συμφωνικό ποίημα πού
τό όνομάζει «Ρωμαϊκή σουίτα». Άν και φαίνεται
έμπνευσμένο από ένα ποίημα του Παλαμά πού τε-
λειώνει με μιάν αποθέωση της γλώσσας του λαού,
όμως πρέπει κανείς νά δώση μιά πλατύτερη έννοια
στο συμφωνικό ποίημα του Καλομοίρη. Όλη ή έ-
θνική μας ζωή με τους θρύλλους της τους ποιητι-
κούς (Παραμύθια της Γαλιίας) με την άπλή ζωή
του σπιτιού, το γέλιο του παιδιού και το νυχούρι-
σμα της μάνας, με τον έρωτικό ρωμαντισμό μας
πού εκφράζει ή τόσο ύπερβολική και παθητική με-
ληδία, σοβαρή και τρυφερή μαζί, του Έρωτόκριτου
και της Άρετιόσας, έπειτα ή διονυσιακή ζωή, ο
Νορός και το μεθύσι, και το ξεχύλισμα της ζωής,
μέσα στο παράξενο χιούμορ του «Σά χορός και
σά χωράτο», — όλα αυτά συνθέτονται και αποθεώ-
νονται στο «Παλάτι». Και αντικρύζοντας το ήχينو
«Παλάτι» του Καλομοίρη, πιστεύουμε στο παλάτι
της φυλής μας, πιστεύουμε, γιατί τή βλέπουμε
στην έθνική μας ψυχή, και ήθελα σηκώνουμε ψηλά
το κεφάλι με περηφάνεια.

Προσέξτε στην «Ελιά.» Αυτή θά τήν κατα-
λάβετε όλοι, μουσικοί ή όχι. Πόσο γλυκά ή μουσική
εκφράζει την ψυχή του Έλληνικού δέντρου! Πόση
χαρά και περηφάνεια στο πρώτο θέμα! Πόση ά-
γάπη και σεδασιές στη φράση του Χριστού!

Προσέξτε στη «Γριά Ζωή» πού κατά τήν ιδέα
μου είναι ένα μουσικό άριστουργηματάκι, ένα μου-
σικό δραματάκι πού δέν του λείπει τίποτε και δέν
έχει τίποτα παραπανιστό.

Προσέξτε στην άνήσυχη έρώτηση «Πού είναι ;»
πώς παρατείνεται άκόμα αφού δόσει το τραγούδι.
Άλήθεια, προσέξτε πώς τελειώνει πάντοτε το κομ-
μάτι του ο Καλομοίρης, επιμένοντας νά σάς αφήση

στο τέλος τήν ιδέα πού κυριρχεί στο κομμάτι, δέ-
νοντας το τέλος με τήν άρχή σά νά σκηματίζη έ-
να χουσό κρέμα, και μέσα σ' αυτόν ξετυλίγεται όλο
το κομμάτι.

Ή ήθελα νά πώ πολλά άκόμα, μ'ά ο καιρός εί-
ναι λίγος. Ίσως άλλη φορά γράψω περισσότερα.
Τώρα ένα πράμα προαιστώνομαι με χαράν άπειρη.
Ότι σέ λίγο θάκούμε πολύ λιγώτερα φραντσέζικα
στα σαλόνια μας, και πολύ λιγώτερα φραντσέζικα
τραγουδάκια στα κοντσέρτα μας.

Και πόσα άλλα πράματα θάλλάξουν!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΦΕΞΗ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ : «Βάκχαι» μετάφρασις Κ. Βάρναλη. Ά-
θήναι, έκδοσις Γ. Φέξη (Βιβλιοθήκη Άρχαίων
Έλλήνων συγγραφέων), Δρ. 1.50.

Κεντρική ιδέα στις Βάκχες είναι πώς οι θνητοί παι-
δεύονται με φοιητές τιμωρίες σάν περιφρονούν τά θετικά
πράματα. Έτσι ο Πενθέας και ή μάνα του ή Άγαθή παι-
δεύονται γιατί δε δεχτήκαν τή λατρεία του Διόνυσου στη
Ηθήα. Τά χωρικά είναι θαυμάσια γιά το λυρισμό τους και
άλλάκαι τή τραγωδία είναι από τις καλύτερες του Εύρωπ-
δου. — Η μετάφραση, σέ στίχο και στη ζωντανή γλώσσα,
από τον κ. Κ. Βάρναλη.

ΜΑΞ ΝΟΡΔΑΟΥ : «Ψυχολογικά Παράδοξα» μετάφρασις
Ν. Κουντουριώτη, Άθήναι, έκδοσις Γ. Φέξη (Φιλο-
σοφική και Κοινωνιολογική Βιβλιοθήκη Φέξη)
Δρ. 3.

Μεσ το βιβλίο αυτό υπάρχουν συστηματικά βαλμένες οι
γνώμες του Νορδάου γιά το σημερινό κοινωνικό άνθρωπο.
Θελαδ ή το πρώτο μέρος της κοινωνιολογικής θεωρίας του,
πού ξεκαθαρίζει και κρίνει τί είναι έρωτας, τί είναι αίτιο-
δοξία, και το αντίθετό της, και ποιές είναι τί πρόληψες
ήθικης και αλήθειας.

Θ. ΡΙΜΠΩ : «Αί ασθένειαι της προσωπικότητας» με-
τάφρασις Πετρούλας Ψηλορείτη, Άθήναι, έκδοσις
Γ. Φέξη (Φιλοσοφική και Κοινωνιολογική Βιβλιο-
θήκη Φέξη). Δρ. 3.

Οι μελέτες του τρανθ ψυχολόγου και φυχολόγου κ.
Ριμπώ γιά τή προσωπικότη του ανθρώπου, πώς θελαδ ή έ-
πιτάστηκεν αυτή, τί σκέση, έχει με τον έρωτισμό, με το
νό και με το κορμί μας, πώς ξεφανερώνεται — όλ' αυτά έ-
μαζεύτηκαν μεσ το βιβλίο αυτό, γιά νά ξεκαθαριστή σύγ-
καιρα κάθε ξεφανέρωμα της ζωής και της ένέργειάς μας.
Πότε είναι γαρ ή άρρωστη.

ΟΣΣΙΠ ΔΟΥΡΙΕ : «Ή φιλοσοφία του Τολστόη» με-
τάφρασις Γ. Βουταινά, Άθήναι, έκδοσις Γ. Φέξη
(Φιλοσοφική και Κοινωνιολογική Βιβλιοθήκη Φέ-
ξη). Δρ. 3

Όλες οι φιλοσοφικές γνώμες του Ρώσου συγγραφέα,
βαλμένες από τά βιβλία του και άλλάκαι το νεοχριστια-
στικό του σύστημα, αντικρυμένο με τις άλλες νέες φιλοσο-
φικές θεωρίες, βαλθήκανε μεσ το βιβλίο αυτό, πού σάν πρω-
τοβγήκε έκαμε καλήν έντύπωση και στον ίδιο τον Τολστόη.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΠΙΠΟΚΡΑΤΗ, άρ. 11, ΑΘΗΝΑ.

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και για την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12 ¹/₂. — Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (3 δρ. την τριμήνια). — Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής ἂν δὲ στείλει μπροστά τὴ συντρομή του.

20 λεπτά τὸ φύλλο, 20. — Τὰ παρασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κώσκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες στὰ Πρακτορεία τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΤΕΛΟΣ — ΚΡΕΜΑΔΑ ΚΑΙ ΦΩΤΙΑ — ΑΝΟΡΘΩΣΗ ΚΑΙ ΞΕΣΚΕΠΑΣΜΑ — ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ — ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΣΕΙΣΜΟΙ.

ΤΕΛΙΩΜΟ δὲν ἔχουν οἱ στρατιωτικὲς κατάχρησες. "Ὅλο καὶ καινούργια μασκαράλίκια βγαίνουνε στὰ φόρα, ὅλο καὶ καινούργιες κλοπὲς καὶ πλαστογραφίες καὶ ἀτιμίες ξεσκεπάζονται.

Καὶ νὰ συλλογιστεῖ κανεὶς πὼς χρόνια καὶ χρόνια δούλευε αὐτὴ ἡ φάμπρικα χωρὶς νὰ βρεθεῖ ἓνας "Υπουργὸς μὲ κάποια συνείδηση ποὺ νὰ σταματήσει τὸ κακό, ποὺ νὰν τὸ ξεσκεπάσει, ποὺ νὰ βάλει κάθε κλέφτη καὶ κάθε κατεργάρη στὴ θέση του!

Καὶ τὸ πιὸ ἀπελπιστικὸ εἶναι τοῦτο: "Ἦρθε ἡ Στρατιωτικὴ Ἐπανάσταση γιὰ νὰ χτυπήσει τὴ φανλοκρατία καθμερὰ στὰ "Ανάγκη εἰλικρινείας" τῆς ξεσκέπαζε τὴ δεινὰ καὶ τὴν τάδε κομματικὴ παρανομία καὶ ἀτιμία: ἔφερε ἀκόμα καὶ "Υπουργὸ τῶ Στρατιωτικῶν τὸν ἀρχηγό της. Κι ὅμως γρὺ γιὰ τίς φοβερὲς κλεψιὲς ποὺ γινόντουσαν ὁλοφάνερα στὰ διάφορα στρατιωτικὰ σώματα: καὶ ὅμως τσιμουδιὰ γιὰ τὴ στρατιωτικὴ φανλοκρατία!

Εἴτανε ἐπανάσταση γιὰ νὰ ξεσκεπάσει ἀτιμίες αὐτὴ, ἢ ἐπανάσταση γιὰ νὰν τίς σκεπάσει;

ΘΥΜΟΥΜΑΣΤΕ πὼς πίνουν σὴ βράση τῆς ἐπανάστασης: μὲς ἀντάμωσε κάποιος ἀξιωματικὸς τῆς Οἰκονομίας καί του στὸ Ν. Φύλλου καὶ μὲς ἔλεγε, πνιγμένος ἀπὸ ἰερὴ ἀγανάκτηση, τί πρέπει νὰ γίνῃ γιὰ νὰ σωθεῖ «ὁ φτωχὸς ἐτοῦτος τόπος». Ζητοῦσε νὰ δουλὲψει καρμανιόλα, κρεμάλια, φωτιά.

Τίς προάλλες ποὺ εἶδαμε καὶ τὸν ὀνόμα του νὰ φιγουράρει γιὰ καταχρηστικὴς, θυμηθῆκαμε τὰ λόγια του καὶ εἴπαμε:

— "Ὁ ἐρίφηρς ζητοῦσε κρεμάλια καὶ φωτιὰς, μὲ τὴν κορυφὴ ἐλπίδα πὼς στὴν ἀναμπαμπούλα μποροῦσαν νὰ χαθεῖν τὰ σημάδια τῆς τίμιας διαχείρισής του! "Ὁ λόκος στὴν ἀνεμοζάλη χαίρεται...

Κ' ΕΤΕΙ, μὲ τὸ καλὸ, μπαίνουνε στὴν Ἀνόρθωση. Γιατί, ὅσο ὑπάρχει τόση καὶ τόση ἀκόμα σαπίλα μέσα μας καὶ γύρω μας, τίποτ' ἄλλο δὲν μπορεῖ νάνα ἢ Ἀνόρθωση παρὰ τὸ παραμέρισμα αὐτῆς τῆς σαπίλας.

"Ὅσο γιὰ νὰ χτίσουμε κάτι ποὺ νὰ ἔξῃ, δὲν ἦρθε ἀκόμα ὁ καιρὸς. Εἶναι τόσα καὶ τόσα ρημάδια ποὺ πρέπει νὰ γκρεμιστοῦνε πρῶτα γιὰ νὰ καθαριστεῖ ὁ τόπος.

★

ΚΑΙ ἡ Ἀνόρθωση, δηλ. τὸ ξεσκέπασμα ξακολουθεῖ. Κάπια βρωμιὰ καὶ ἀπὸ τίς φυλακὲς τῆς Ζάκυνθος ξεχύθηκε. Γιὰ νὰ μὴ χανόμαστε σὲ λόγια, ἀντιγράφουμε μιὰ σειρά τίτλους ἀπὸ τὴν « Ἀκρόπολη » τῆς Δευτέρας — τίτλους ποὺ τὰ λένε ὅλα. Ἀκοῦστε:

— Βρώμα ἀπὸ τὴν μυροβόλον νήσον — ὁ Παναγιῶς τῶν φυλακῶν Ζακύνθου — ὁ φαῦλος κύκλος διευθυντικῆ, εἰσαγγελέως, νομάρχου, ἀνακριτοῦ — Πῶς οἱ κατάδικοι ἐθερμαίνοντο μὲ σόμπες... τὸν Ἰούλιο — Οἱ μισοὶ κατάδικοι διαρκῶς ἄρρωστοι — Κατάδικοι μισθοδοτούμενοι διὰ νὰ τρομοκρατοῦν τοὺς συναδέλφους τους — Ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν φροντίζων διὰ τὴν εὐμάρειαν τῆς οἰκογενείας τοῦ κ. Εἰσαγγελέως — Αἱ γονυκλισίαι τοῦ κ. Νομάρχου καὶ οἱ χιλιάδες ποὺ ἀπεκόμισε φεύγων — Ὁ γραμματεὺς τῆς νομαρχίας λαμβάνων ἀντιμίσθιον διὰ νὰ θεωρῇ τὰς πλυστὰς ἀποδείξεις — Ἡ περιήρημος Κεντρικὴ Ὑπηρεσία.

Τύφλα νάχει μπροστά σὲ τέτια κοπροπολιτεία ἢ μυθολογούμενη κοπρὰ τοῦ Λυγείου.

★

ΤΑ «Δημόσια Ἔργα» "Ἄλλο κοπροβόειν ἀπὸ. Μιὰ καταχρησούλα, σκετικὴ μὲ τὰ Δημόσια Ἔργα, δικιά της τὴν περασμένη βδομάδα στὸ Καζουροδικεῖο μας, καὶ ὅμως αὐτὴ τὴν καταχρησούλα βγήκανε στὸ φῶς τέτιες κατωχρησάρες, ποὺ οἱ ἐνόρχοι ἀναγκαστήκανε νὰ στατήσουνε στὴ Δικαιοσύνη νὰ πλώσει τὸ χέρι της καὶ στὰ ψαχνά καὶ νὰ μὴν περιορίζεται μοναχὰ στὰ κώκαλα.

Ἐπανάσταση λοιπὸν καὶ δὲ. Ἡ κοινωνία, ποὺ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τοὺς ἐνόρχους, ἐπαναστατεῖ κατὰ τῆς Δικαιοσύνης, σὰ νὰν τῆς λείει: Νὰ, τί ἔκαμε καὶ νὰ, τί ἔχεις ἀκόμα νὰ κάνεις!

★

ΒΕΒΑΙΑ, καλὸ, πολυκαλὸ αὐτὸ ποῦκαμε ὁ κ. Ρέπουλης, νὰ σηκωθεῖ νὰ πάει στὰ Λεγαυὰ γιὰ νὰ ἰδεῖ ὁ ἴδιος, μὲ τὰ μάτια του, τί ζημιὲς ἔκαμε ὁ σεισμὸς καὶ τί βοήθεια χρειαζόντουσαν οἱ ξεσπαινομένοι καίτοιχοι. Καλὸ αὐτὸ ποῦγινε καὶ ἔτσι πρέπει νὰ γίνεται πάντα. Μὰ τί νὰ περὶ κανεὶς γιὰ τοὺς περιήρητους **ἀρμόδιους**, τὸ Νομάρχην λ. γ. τῆς Πάτρως, ποὺ ἀποδείχτηκε πὼς ἄλλω εἶχανε γίνει ἐκεῖ κάτου καὶ ἄλλα τελεγραφοῦσαν στὸ Ὑπουργεῖο:

Λένε, πὼς ὁ κ. Ρέπουλης, σ' ὅσους τὸν ρωτοῦσαν γιὰ τοὺς σεισμούς, ἀπαντοῦσε στερεότυπα:

— Ὁ Νομάρχης μοῦ τελεγραφεῖ πὼς δὲν εἶναι τίποτα ὁ Ἀσπινός μου τελεγραφεῖ τὸ ἐναντίο, πὼς ἔγινε μεγάλη καταστροφή. Γιὰ νὰ μάλω τὴν ἀλήθεια, θάναγκαστὼ νὰ πάω μοναχὸς μου.

Καὶ πῆγε. Κι ὁ κ. Νομάρχης δὲν ἦρθε ἀκόμα, θαρροῦμε, στὴν Ἀθήνα νὰ πάρει τὸ παράσημο... καὶ τὴν πάψη τοῦ.